Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în **Viena**: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în **Budapesta**: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în **Frankfurt**: *G. L. Daube*; în **Hamburg**: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 25. **Brașovŭ, Vinerĭ, 5 (17) Februarie** **1888.**

Brașovŭ, 4 Februarie 1888.

Și în alte părțĭ ale lumii monarhice se întêmplă destulŭ de desŭ, ca membrii familielorŭ domnitóre sĕ ia parte și la câte unŭ balŭ séu la alte festivitățĭ arangiate de diferite corporațiunĭ și reuniunĭ, nu numai la balurile Curții. Dér pretutindenĭ apare ca unŭ lucru naturalŭ, că membrii dinastielorŭ se silescŭ astfelŭ a susține contactulŭ cu cetățenii și nu se isoléză de ei cu desĕvêrșire. Numai în monarhia nóstră se dă o importanță deosebită visitelorŭ menționate, ce le facŭ membrii casei imperiale la anumite ocasiunĭ.

Până la unŭ punctŭ órecare se póte esplica, că în monarhia acésta poliglotă se dă însemnătate mai mare participării membrilorŭ casei domnitóre la festivitățile cetățenilorŭ. Și acésta vine de acolo, că odată aranjéză Germanii o academiă musicală séu literară, altădată se inaugureză unŭ teatru cehicŭ, orĭ unŭ institutŭ polonŭ și earăși altădată se dă câte unŭ balŭ strălucitŭ unguerescŭ și așa mai departe. Fiecare poporŭ, din cele multe, câte trăiescŭ în acéstă vastă împĕrățiă, se bucură, décă póte sĕrbători ca óspe în mijloculŭ sĕu pe unŭ membru alŭ casei domnitóre, séu chiar pe domnitorulŭ însușĭ.

Nimĕnui însĕ nu'i vine în minte de a da acestorŭ visite de curtoasiă altă importanță decâtŭ cea adevĕrată. Numai Ungurii facŭ în acéstă privință o deosebire, care pune într'o lumină particulară naivitatea lorŭ, isvorîtă din temperamentulŭ sangvinicŭ și din șovinismulŭ lorŭ escentricŭ.

Ca probă despre acésta vomŭ cita aicĭ o parte dintr'unŭ articulŭ alŭ fóiei șoviniste oposiționale din Clușiu „Ellenzék“, intitulatŭ „prințulŭ de corónă și kulturegyletulŭ“, în care, după ce își arată bucuria că prințulŭ Rudolfŭ și princesa Stefania au urmatŭ învitațiunii ce li s'a făcutŭ de a lua parte la balulŭ aranjatŭ în opera din Pesta în folosulŭ kulturegyletului maghiarŭ din Ardélŭ, dice:

„Cu adêncă recunoscință va lua actŭ întréga națiune de acéstă faptă a prințului moștenitorŭ, deórece vede că prin aceea ocupă têrêmŭ în cercurile cele mai înalte o astfelŭ de direcțiune, care ce-i dreptŭ se arată fórte târdiu, dér care mai curêndŭ orĭ mai târdiu trebuia sĕ urmeze. Înțelegemŭ acea direcțiune, după care casa domnitóre vrea sĕ transplânte și în viața socială acea contopire cu națiunea, pe care a adus'o în ființă cu privire la dreptulŭ de statŭ pactulŭ dela 1867. Sĕ mărturisimŭ sincerŭ: cu totŭ pactulŭ, cu tótă constituția, familia Habsburgică a întîmpinatŭ câtŭ se póte de rece cele mai nouĕ nisuințe ale națiunei maghiare și s'a ținutŭ departe câtŭ numai s'a pututŭ de cele mai multe mișcărĭ naționale, carĭ n'au pornitŭ din cercurile oficiale ale Ungariei, ci din sînulŭ societății naționale maghiare. S'a ținutŭ departe însușĭ domnitorulŭ, dér mai multŭ încă membrii familiei domnitóre.“

„Intre aceste era și mișcarea cea mare națională pusă în scenă de E. M. K. E. (kulturegyletulŭ maghiarŭ ardeleanŭ). Dér de unŭ timpŭ încóce Maiestatea Sa, tocmai așa, ca și membrii singuraticĭ ai înaltei sale familii, iau totŭ mai desŭ parte la festivitățĭ și mișcărĭ de acele, carĭ nu privescŭ numai câte o inaugurare de casarmă militară, deschiderea dietei și alte acte ca aceste de caracterŭ oficialŭ, ci indică óre-care nisuință națională a societății maghiare“.

„Și așa e și bine, și nu numai atâta, dér din punctŭ de vedere alŭ intereselorŭ identice și strînsŭ încopciate ale națiunei și ale familiei domnitore așa trebue sĕ fiă. Atuncĭ când familia Habsburgilorŭ a renunțatŭ în Ungaria la sistemulŭ de germanisare și la absolutismŭ, a trebuitŭ conformŭ legilorŭ consecenței logice se se decidă și la aceea, ca dincóce de Laita nu numai sĕ concédă formarea și consolidarea unui statŭ naționalŭ maghiarŭ plinŭ de vigóre, dér sĕ-lŭ și promoveze cu tóte mijlócele ce-i stau în putere. Coróna s-lui Stefanŭ numai unŭ rege maghiarŭ o póte purta cu siguranță și temeiulŭ nerĕsturnabilŭ alŭ acestei coróne îlŭ póte forma numai statulŭ și națiunea maghiară consolidate“.

„De aceea familia domnitóre înaintéză numai interesulŭ sĕu propriu bine înțelesŭ, când sprijinesce cu puterea dinastică și cu tótă tăria strălucirei nisuințele nóstre naționale, carĭ tindŭ la ajungerea acestui scopŭ. Acestŭ interesŭ reciprocŭ face sĕ fiă o necesitate logică întocmirea unei *curțĭ regale deosebite maghiare* și înființarea unei *armate naționale*, carĭ arŭ forma temelia neclintită a întăririi națiunei și statului maghiarŭ.“

„Avemŭ firma speranță, că nu va întârdia multŭ dіua în care se va recunósce acestŭ adevĕrŭ. Și până atuncĭ primimŭ *cea mai nouă manifestațiune a prințului de corónă* cu deplină recunoscință, manifestațiune *prin care a sancționatŭ din locŭ atâtŭ de înaltŭ nisuințele* Emkeului (kulturegyletului). Esemplulŭ prințului moștenitorŭ de sigurŭ că le va lua cu desĕvêrșire atacurilorŭ dușmane îndreptate în contra Kulturegyletului ascuțișulŭ lorŭ..“

Ne indoimŭ că prințulŭ de corónă s'a gânditŭ la tóte aceste grozave consecințe politice, ce după fóiă din Clușiu trebuia sĕ le aibă înfățișarea sa la balulŭ kulturegyletului, precum: contopirea familiei domnitóre cu șovinismulŭ unguerescŭ, curte regală deosebită maghiară, armată națională maghiară, sancționare a nisuințelorŭ kulturegyletului, fără a'șĭ reserva măcarŭ dreptulŭ de a vedé décă sunt bune séu rele ș. a.

La aceste nu s'a putută gândi moștenitorulŭ tronului, ci a urmatŭ învitațiunei negreșitŭ în idea, că prin participarea sa sprijinesce numai nisuințe curate de cultură ale națiunei maghiare. Despre aceea, că kulturegyletulŭ are „dușmanĭ“ și că Înălțimea Sa ar fi chiămatŭ a-lŭ scăpa de „atacurile“ acestora, nu credemŭ sĕ fi fostŭ informatŭ, căcĭ atuncĭ usorŭ putea sĕ se întrebe: ce scopurĭ culturale vorŭ fi acele, carĭ nu potŭ fi ajunse decâtŭ prin ajutorulŭ puterii dinastice cu întréga ei strălucire?

E vorba în articululŭ fóiei maghiare și de „întărirea statului“. Ei bine, prințulŭ de corónă scie fără îndoiélă, că statulŭ nu se compune numai din Maghiarĭ și că spre a-lŭ întări e la locŭ ca dinastia sĕ sprijinéscă nisuințele de cultură maghiare, dér nu e nicĭdecum la locŭ ca „sĕ sancționeze“ nisuințele îndreptate în contra limbei și a culturei popórelorŭ nemaghiare.

Căcĭ ce ar folosi, décă dinastia câștigându'șĭ simpatiile Maghiarilor printr'o asemenea „sancționare“ șĭ-ar înstrăina pe celelalte popóre nemaghiare, carĭ constitue aprópe două treimĭ din poporațiunea statului?

Faptulŭ acesta nerĕsturnabilŭ trebuia sĕ'lŭ aibă înaintea ochilorŭ fóia șovinistă, ca sĕ nu facă dintr'o simplă visită la unŭ balŭ o acțiune mare de statŭ kulturegyletistă, la care se puteau gândi nu-i vorbă multĭ dintre magnații, câțĭ au înfrumsețatŭ serata cu strălucirea costumelorŭ lorŭ, nu însĕ prințulŭ de corónă, care este chiămatŭ a domni odată peste tóte popórele acestui statŭ.

Mesagiulŭ tronului englesŭ.

La 9 Februarie n. s'a deschisŭ parlamentulŭ englesŭ cu unŭ discursŭ alŭ tronului în care se dice:

Primescŭ necontenitŭ dela tóte celelalte puterĭ asigurărĭ cordiale despre simțĕmintele lorŭ pacînice, precum și despre dorința lorŭ seriósă de a *susține pacea lumii.* Regularea *graniței afgane*, ce s'a terminatŭ de oficerii mei în acord cu oficerii împĕratului rusescŭ, va contribui la înlăturarea neînțelegerilorŭ dintre ambele puterĭ în ce privesce posesiunile lorŭ asiatice. Silințele mele d'a face, prin trimișĭ de ai mei, pe regele *Abissiniei* sĕ nu se încurce în rĕsboiu cu Italia, spre a se evita vĕrsarea de sânge au rĕmasŭ fără resultatŭ. Desbaterile conferinței întrunite în Vasington pentru a aduce în ordine unele cestiunĭ iscate între *Canada* și *Statele unite* se continuă. Tractările pentru regularea canalului de Suesŭ, întru câtŭ a fostŭ deosebire de părerĭ în unele puncte între mine și republica francesă, s'au terminatŭ. Am mai încheiatŭ cu republica francesă o învoială pentru protegiarea vieții și proprietății pe *Hebridele nouĕ* printr'o comisiune navală mixtă. O conferință, convocată în tómnă la Londra, de representanțĭ ai puterilorŭ interesate în *industria zaharului* spre a chibzui décă e cu putință sĕ se pună capĕtŭ vătămătorului sistemŭ de premii, a făcutŭ însemnate progrese pe calea încheiării unei învoielĭ satisfăcĕtore.

Proiectele de lege ce se vorŭ presenta în anulŭ acesta suntŭ făcute pe basa crutării. Se vorŭ lua mĕsurĭ pentru a se aduce înbunĕtățirĭ în *apĕrarea porturilorŭ și stațiunilorŭ de cărbunĭ* ale imperiului, ce suntŭ urgentŭ reclamate de progresulŭ sciinței militare, precum și a se forma o escadră deosebită pentru protegiarea *comerciului australianŭ.*

Mĕsurile luate în favórea *Irlandei* s'au esecutatŭ cu îngrijire. Resultatulŭ e satisfăcĕtorŭ; crimele agrare s'au împuținatŭ, puterea d'a se conjura pentru acte de violință a slăbitŭ în modŭ esențialŭ. Se vorŭ propune mĕsurĭ pentru *desvoltarea isvórelorŭ de ajutorare ale Irlandei* și pentru a se ușura *sporirea proprietarilorŭ de pămêntŭ.* Se atrage atențiunea asupra temei unei *administrațiunĭ locale în Anglia* și se vorŭ propune mĕsurĭ în acestŭ sensŭ precum și pentru regularea raporturilorŭ dintre finanțele locale și ale imperiului și pentru ușurarea sarcinelorŭ impuse acum contribuabililorŭ.

Auspiciile în privința comerciului sunt mai pline de speranță ca de unŭ șirŭ de anĭ încóce. Regretŭ că nu se observă o îmbunĕtățire a *situațiunei economice.* Atrăgêndŭ atențiunea asupra acestei marĭ ramurĭ de câștigŭ, sperŭ că se vorŭ găsi mijlóce d'a combate cu efectŭ greutățile sub care sufere. Sunteți învitațĭ a chibzui proiecte de legĭ pentru o mai eftină transcriere a proprietății de pămêntŭ, pentru modificarea procedurei la încassarea decimilorŭ, pentru ridicarea instrucțiunei technice, pentru evitarea necuviincióselorŭ preferărĭ în tarifulŭ de transportŭ pe căile ferate la producte indigene și streine, pentru încetarea abusurilorŭ în formarea associațiunilorŭ pe acții cu arestŭ restrânsŭ și pentru întregirea legii privitóre la responsabilitatea patronilorŭ în casurĭ de nenorocire a lucrătorilorŭ. Mai departe se vorŭ presenta mĕsurĭ pentru îmbunĕtățirea stării universitățilorŭ scoțiane, pentru regularea poliției orașelorŭ în Scoția și pentru împuținarea cheltuelilorŭ legiferărei bilului privatŭ.

Pressa rusă și vorbirea lui Bismark.

„Nord“ din Bruxela, fóia ministerului de esterne rusŭ, scrie despre vorbirea cancelarului germanŭ:

Discursulŭ lui Bismark pare a forma unŭ comentarŭ pacificŭ la publicarea tractatului de alianță austro-germană. Declarațiunile esențiale din discursŭ suntŭ de natură pacifică. Dicêndŭ că nu crede în agresiunea ruséscă, precum și manifestarea încrederii absolute în cuvêntulŭ pacificŭ alŭ Țarului Alexandru dovedescŭ, că prințulŭ Bismark cunósce bine și aprețiază justŭ situația. Ce a disŭ dênsul despre concentrarea trupelorŭ rusescĭ este de asemenea exactŭ în înțelesulŭ că nu pune în legătură cu intențiunĭ rĕsboinice mĕsurile militare, luate de Rusia în virtutea independenței sale și în calitatea sa de mare putere. Tocmai în momentulŭ când organisarea oștirei germane, cu privire la siguranța și mărirea imperiului germanŭ, se aduce până la punctulŭ estremŭ alŭ întăririi și încordării ei. Bismark n'a putută sĕ nege dreptulŭ și datoria Rusiei, de a'șĭ apĕra aceleașĭ interese și de a'șĭ urmări scopurĭ analóge cu mijlóce egale. Conclusia din discursŭ: „Noi Germanii ne tememŭ numai de Dumnedeu“ nu va părea exagerată în marea'i elocință militară, în gura representantului unui imperiu, care ar fi incontestacilŭ cea mai mare putere militară din lume, *décă n'ar exista Rusia.*

Cu alte cuvinte „Nord“ vré sĕ ḑieă, că pe lângă frică de Dumneḑeu, Germania totŭ are frică și de Rusia.

SCIRILE ḐILEI.

Ministrulŭ de honveḑĭ a adresatŭ unŭ cerculară, în puterea căruia *se va chema la asentare și classa 4 de etate*, între altele, în cercurile de asentare: Agnita, Crișŭ, Buia, Giertanŭ; în tóte cercurile de asentare ale comitatului Făgărașŭ, în Aiudŭ, Mureșŭ-Uióra, Ighiu, Roșia, Ocna Sibiiului, Sĕliște, Boița, Nocrig, Poiana, în tóte cercurile de asentare ale comitatelorŭ Têrnavelorŭ, în Turda, în Vințulŭ de susŭ, Iara, Câmpenĭ, Crasna, Șimleulŭ Silvaniei, Tașnadŭ, Cehulŭ Silvaniei, Zelău, Gilău, Huedinŭ, Almașŭ, Clușiu, Iadŭ, Rodna, Betlén, Ilonda mare, Gherla, Hunedóra, în tóte cercurile de asentare ale comitatului Ciucŭ afară de Ciucsereda, în Odêrheiulŭ sĕcuescŭ, Cristurulŭ sĕcuescŭ, Homorodŭ, Baia, Sigetŭ, Solnocŭ, Șomcuta mare, Careii marĭ, Sătmar, Baia-sprie, Feher-Gyarmat, Măgura, Seghedinŭ, Dobriținŭ, Vêrșețŭ, în tóte cercurile de asentare ale comitatului Torontalŭ, afară de Perjamoș și Hatzfeld, în tóte cercurile de asentare ale comitatului Aradŭ afară de Pecĭca și Șiria, în tóte cercurile de asențare ale comitatelorŭ Bihorŭ, Bichișŭ, Carașŭ-Severinŭ, Cianadŭ, afară de Macău, în Glod Brețcŭ, Sĕcele.

* *
*

După cum spune „Pesti Naplo“, ministerulŭ de interne se ocupă cu órecare *schimbărĭ în vieța municipală* și anume: deórece statutele privitóre la administrarea banilorŭ comitatelorŭ și a orașelorŭ libere r. suntŭ compuse după cele mai diferite principii, nu mai corĕspund în multe locurĭ referințelorŭ moderne și de altă parte din punctŭ de vedere alŭ controlului se potŭ cu dreptŭ cuvêntŭ găsi defectuóse, ministerulŭ adună cele mai importante principii, care suntŭ a se lua în considerare cu privire la o mai precisă administrare a banilorŭ și la unŭ controlŭ mai cu efectŭ, și așa va provoca municipiile sĕ reviḑuéscă respectivele statute conformŭ principielorŭ amintite.

* *
*

Ministrulŭ ungurescŭ de comunicațiune *a detrasŭ debitulŭ postalŭ* pentru țĕrile corónei ungare fóiei sêrbescĭ din Zara „Srpski List“.

N'o fi făcêndŭ politică „patriotică“ kulturegyletistă!

* *
*

Despre unŭ nou casŭ de *batjocurire a limbei române* de cătră slujbașĭ unguresci ni se comunică următórele: „In 4 Feb. n. unŭ scriitorŭ română dela oficiulŭ comitatensŭ din *Bistrița*, după ce șĭ-a finitŭ lucrările sale oficióse, s'a dusŭ în altă odaiă la nisce colegĭ ai sĕi maghiarĭ și a începutŭ a le povesti mai multe anecdote de risŭ, firesce în limba cea dulce a mamei sale. Deră ce sĕ veḑĭ? Pe când povestea, écă întră în odaiă voinicosulŭ vice-pașă *Panczel Janos*, proto-notarŭ comitatensŭ și ḑice furiosŭ unguresce: „Ce audŭ? Aicĭ în oficiu nu țĭ-e ertatŭ sĕ vorbescĭ *limba cea sdrențósă valahicéscă*, ci numai limba statului, décă mai vreĭ sĕ mâncĭ *pâne unguréscă*.“ Poftimŭ cultură din partea unui oficialŭ ce ocupă o trêptă așa înaltă într'unŭ comitatŭ românescŭ. Apoi sĕ mai ḑică cineva, că ómenii ăștia n'au sĕ civiliseze Orientulŭ! Étă așa ni se batjocuresce limba nóstră cea dulce ce ne-au lăsat'o ca celŭ mai scumpŭ odorŭ nobilii și nemuritorii noștri strămoșĭ.“ *Opincuța.*

Nu scimŭ pe cine sĕ compătimimŭ: pe funcționarulŭ românŭ, care mâncândŭ pâne românéscă are durerea sĕ audă imputându-i-se că mâncă „pâne unguréscă,“ orĭ pe vice-pașa, care mâncândŭ pâne românéscă își bate jocŭ de cei ce i-o dau și care, ne prindemŭ, e și membru alŭ Kulturegyletului.

* *
*

Alŭ cincilea *congresŭ alŭ corpului didacticŭ din România* se va întruni în Bucurescĭ în ḑilele de 18, 19 și 20 Aprilie viitorŭ. Se vorŭ discuta programele învĕțĕmêntului primarŭ urbanŭ și ruralŭ.

* *
*

„Kulturegylet“-ulŭ a luatŭ hotărîrea, ca sĕ înființeze cu totŭ dinadinsulŭ *bibliotecĭ poporale cu cărțĭ unguresci*. In scopulŭ acesta s'a prevĕḑutŭ în bugetulŭ de pe anulŭ acesta 1000 fl., ér pentru viitorŭ câte 600 fl. pe anŭ.

Ce de apă bătută 'n piuă!

* *
*

La intórcerea *prințului bulgarŭ Ferdinandŭ* dela Filipopolŭ la Sofia, unŭ agentŭ alŭ societății liniilorŭ ferate de joncțiune a pusŭ *secvestru* pe vagonulŭ în care era trăsura și caii prințului, pentru că prințulŭ a călĕtoritŭ pe liniile societății fără permisiunea ei. Cu tóte demersurile guvernului bulgarŭ societatea își menține secvestrulŭ. Se crede că de aci se vorŭ nasce urmărĭ seriόse pentru societate.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei“.

Din marginea Câmpiei, 12 Febr. n. 1888.

Alegere ilegală de jude comunalŭ. In Săbadŭ, comună mare și curată românéscă, situată în apropiare nemijlocită de Mureșŭ-Oșorheiu, s'a alesŭ în 31 Ianuarie de jude comunalŭ jidanulŭ Izsák Samuel.

Spre clarificarea lucrului servéscă următórele:

1. Înainte de asta cu vr'o 26 anĭ veni în Săbadŭ jidanulŭ Izsák, tare săracŭ; se așeḑă acolo cu familia întrégă, își deschise o cărcĭmă de beuturĭ spirtuóse, ér ceva mai tărḑiu începù și cu vênḑarea de mĕrunțișurĭ, luminĭ, aprinjóre etc. Elŭ se încălḑi cu încetulŭ, cumpără și o casă dela unŭ săteanŭ. Mai tărḑiu trecŭ la cele eterne lăsândŭ în urmă'i unŭ fiu, care acum este și cărcĭmarŭ și arendatorŭ a trei bunurĭ în Săbadŭ.

2. Unŭ bogatŭ din Mureșŭ-Oșorheiu, d-lŭ Burdács, cumpără înainte de asta cu 15 anĭ unŭ bunŭ domnescŭ cu curte în comună și posesiune întinsă la câmpŭ; mai cuprinse de atuncĭ realitățĭ în comună și pămênturĭ în hotarŭ, își întinse binișorŭ și posesiunea extravilană și restrînse în modŭ simțitorŭ pre bieții Săbădenĭ în pășunitŭ.

In 31 Ianuarie pretorele (solgăbirĕul) Molnar merse din M.-Oșorheiu la Săbadŭ în trăsura d-lui Burdács și însoțitŭ chiar de d-lŭ Burdács, și abătură acolo în curtea acestuia. Sătenii erau adunațĭ deja în casa scólei, primiră ordinŭ a merge în curtea d-lui Burdács.

Se duseră acolo, intrară în sala cea mare. Solgăbirĕulŭ și d-lŭ Burdács erau în o căsuță laterală, de unde chemară acolo 2 sătenĭ românĭ și pre jidanulŭ Izsak Samuel, apoi anunțară mulțimei pe aceștĭ trei individĭ de pușĭ în candidația. Totodată dete ordinŭ ca mulțimea sĕ alégă 10 ómenĭ din sînulŭ ei ca alegĕtorĭ, punêndŭ spre scopulŭ acesta terminŭ de 5 minute. Terminulŭ espiră, dintre cei 10 bărbațĭ abia intraseră 3 în casă, când écă solgăbirĕulŭ începù a jura pre jidanulŭ Izsák Samuel și-lŭ declară de jude.

Surprinderea și indignațiunea sătenilorŭ a fostŭ mare, vĕḑêndŭ actulŭ acesta ilegalŭ, ignorarea legii și călcarea în picióre a voinței unei comune întregĭ.

Influența d-lui Burdács, de sigurŭ, la solgăbirĕu ajută pe uniculŭ locuitorŭ jidanŭ în Săbadŭ la postulŭ de jude comunalŭ. Este fundată acum temerea sătenilorŭ, că vorŭ fi strînșĭ în curele de judele comunalŭ nou și marele arendatorŭ, și totodată și de d-lŭ Burdács.

Sĕrmanĭ Românĭ, amarŭ vĕ rĕsplătescŭ streinii ospitalitatea!

Tăbăcaru.

Bicaḑŭ, Ianuarie 1888.

Persecuțiunĭ jidano-maghiare. Prin aceste puține rêndurĭ voiescŭ a vĕ scrie ceva despre incendiulŭ din comuna Bicaḑŭ, comit. Sĕlagiului, din nóptea de 20 Noemvre a. tr.

Eu începêndŭ din anulŭ 1876 mĕ aflu ca învĕțătorŭ în Bicaḑŭ, unde din anulŭ 1878 am avutŭ în continuu doi contrarĭ neînpăcațĭ, și aceia au fostŭ d-lŭ Szász Lászlo aspirantŭ de învĕțătorŭ și unŭ evreu Veisz Moisza.

În Bicaḑŭ, ca centrulŭ cercului cu acelașŭ nume, se întêmplă alegerea de representanțĭ comitatensĭ. Susŭ numiții au pășitŭ ca candidațĭ și apoi au cortețitŭ și pentru alțĭ „patriotĭ“ ca și ei. Er eu, împărtășindu-mi-se părerea „membrilorŭ partidei naționale române“ că pre cine sĕ candidămŭ, am statŭ ca ferulŭ contra susŭ numițilorŭ, carĭ totdéuna au căḑutŭ, ér noi amŭ triumfatŭ.

La alegerea de representanțĭ comunalĭ totŭ asemenea. In anulŭ 1885 fiind alegere de primarŭ a pășitŭ Veisz Moisza de candidatŭ, ér poporulŭ i-a fostŭ în contra, dér fratele de cruce alŭ sĕu Szász Lászlo nu s'a odihnitŭ până nu i-a putută câștiga pre șése representanțĭ comunalĭ ca sĕ pótă intra în candidația, ér candidatulŭ poporului avêndŭ acum numai patru membri, n'a putută intra în candidația. Și așa s'a alesŭ de jude Veisz Moisza cu 6 voturĭ, ér poporulŭ n'a votatŭ.

Atuncĭ noulŭ jude s'a întorsŭ cătră poporŭ și a ḑisŭ: „Acum eu sunt Dumneḑeu în Bicaḑŭ și până atuncĭ nu mĕ voiu odihni, până nu voiu scóte pre învĕțătorulŭ din satŭ, ca pre unulŭ ce lucră contra statului“ (firesce în favórea fărtatului sĕu). Apoi în decursulŭ acestorŭ 3 anĭ batjocurit'a poporulŭ, maltratatu-l'a, asupritu-l'a, pălmuitu-l'a așa încâtŭ nu este suflare de omŭ în comună, care când îlŭ vede sĕ nu se îngrețoșeze de elŭ. Cătră mine s'a întorsŭ cu binele și a ḑisŭ sĕ mĕ lapĕdŭ de cătră poporŭ și sĕ fiu amicŭ cu elŭ, că tóte-mĭ vorŭ fi pre voiă, dér sufletulŭ nu m'a lăsatŭ vĕḑêndŭ cum batjocuresce poporulŭ.

Vĕḑêndŭ că nu mĕ póte câștiga, a spusŭ cătră d-lŭ Preotŭ Eliă Fortișŭ, că elŭ tótă comuna o póte învêrti cum îi place numai cu mine nu învinge, dér are elŭ altă cale de a mĕ muia.

Și așa, după cum au mărturisitŭ patru martorĭ, fiindŭ ascultațĭ în 19 Decemvre de judele investigatorŭ din Cehulŭ Silvaniei, s'a adeveritŭ că elŭ, Veisz Moisza, m'a aprinsŭ; atuncĭ, începêndŭ din 21 Decemvre a fostŭ deținutŭ în arestŭ, ér în 22 a fostŭ a doua ascultare, atuncĭ martorii presentându-se în curtea judecătoriei cercuale numai decâtŭ vĕdŭ pe acolo pe d-lŭ Szasz Laszló și pe unŭ frate alŭ lui Veisz Moisza umblândŭ printre martorĭ, chemându-i la o parte, și destulŭ că la ascultarea a doua, fiindŭ și tractațĭ fórte durŭ de judele investigatorŭ, doi șĭ-au retrasŭ fasiunile și atuncĭ pe Veisz Moisza l'a pusŭ în libertate. Acum umblă cu banĭ după contramartorĭ numai sĕ nu caḑă. Eu contra sentinței am protestatŭ și acum așteptămŭ resultatulŭ și decurgerea procesului mai departe, de care am speranță că se va aduce la lumină, căcĭ și cei doi martorĭ au fostŭ sedușĭ și pentru aceea șĭ-au retrasŭ fasiunile.

Destulŭ atâta, că Bicaḑulŭ, comună purŭ românéscă, acum o înghițescŭ Jidovii, din ghiarele cărora numai cu puterĭ unite se póte mântui. Căcĭ la din contră peste puținŭ timpŭ va fi alŭ doilea Entradamŭ.

Atuncĭ vai și amarŭ de Românĭ!

Vasiliu Drăganŭ
învĕțătorŭ poporalŭ gr.-cat.

Balulŭ arangiatŭ în favorulŭ fondului reuniunei femeilorŭ române din comitatulŭ Hunedórei. Dela ultima adunare generală a „Associațiunei transilvane pentru cultura și literatura poporului românŭ“ ținută în Deva la 12 Augustŭ 1874 până în 11 Februarie n. a. c., balŭ românŭ în orășelulŭ nostru nu s'a arangiatŭ.

Erna grea, apoi și împrejurarea, că mai în tóte ținuturile acestui comitatŭ a fostŭ și suntŭ puse în perspectivă arangiărĭ de balurĭ, pusese comitetulŭ aran-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(1)

UNŬ TOASTŬ.

— Associarea ideilorŭ —

1\. Este o datină vechiă, că în timpŭ de bucuriă,
La ospețe și la nunte facŭ mare ceremoniă.
Dintre obiceiurĭ unulŭ, vréu acum sĕ amintescŭ,
Și ce voiu scì despre dênsulŭ puținŭ sĕ vĕ povestescŭ.
5\. Scimŭ cumcă pe la ospețe, la ospețe marĭ, domnescĭ,
Țĭ-se dă ocasiune, décă vreĭ ca sĕ vorbescĭ.
Înțelegŭ vorbirĭ frumóse, țĕsute cu măiestriă,
Și care cuprindŭ în sine parte din oratoriă.
Și după vorbire'ndată urméză nemijlocitŭ
10\. Unŭ pocalŭ de beutură, de vinŭ dulce și iubitŭ.
Aceste vorbirĭ anume, ce toaste se numescŭ,
Cumcă toțĭ le ținŭ de bune, de felŭ nu mĕ îndoescŭ.
Originea lorŭ se perde, departe'n timpurĭ trecute,
Și eu nu sciu, cumcă óre cărțile cele avute
15\. De istorii s'obiceiurĭ conține-vorŭ nisce date:
Cine-a fostŭ inventatorulŭ toastelorŭ lăudate?
Probabilŭ că a fostŭ Noe, însĕ sigurŭ nu o scimŭ,
Și numai prin hipotesă trebue s'o statorimŭ.
Drăguță de hipotesă! multora le prindĭ tu bine,
20\. Erudiții matematicĭ ce s'arŭ face fără tine?
Astronomii fără tine arŭ puté sĕ scie óre,
Câte milurĭ suntŭ departe stelele și mândrulŭ sóre?
Arŭ puté ei sĕ vorbéscă de Saturnŭ, Joe, Neptunŭ,
Décă tu nu le-ai întinde unŭ ajutorŭ oportunŭ?
25\. Și alte frumóse lucrurĭ arŭ puté ei sĕ ne spună,
Óre scire-arŭ fără tine, cumcă suntŭ ómenĭ în — lună?
Drăguță de hipotesă! nesecatŭ îțĭ e isvorulŭ,
În orĭ-ce dubietate tu jocĭ pe „conducĕtorulŭ“!
Sĕ revenimŭ la toaste. Scimŭ cu toții fórte bine,
30\. Când toastulŭ se finesce, iau toțĭ pocalele pline,
Și în semnŭ de consimțire, ei le golescŭ până'n fundŭ,
Ér' vorbitorulŭ se simte măgulitŭ fórte profundŭ.
Și în aceste pocale e fluidulŭ renumitŭ,
Este vinulŭ ce te'ncântă de Noe descoperitŭ.
35\. Unŭ omŭ însĕ óre-care a avutŭ unŭ gustŭ bizarŭ
Încâtŭ a ținutŭ anume unŭ toastŭ de totŭ amarŭ.
Nu era elŭ la petrecerĭ, ci în loculŭ de perdare,
Unde nu e bucuriă, numai grózǎ și'ntristare.
Cu a nóstră cugetare sĕ mergemŭ deocamdată,
40\. Colo în Parisulŭ mare, în Francia lăudată,
Și ușorŭ vomŭ face acésta, căcĭ mai iute ca s'unŭ vêntŭ,
Gândulŭ nostru scimŭ că sbóră. — Sórele dela pămêntŭ,
Pre cum ne spunŭ astronomii, ómenĭ învĕțațĭ, cu carte,
E cinḑecĭ de milióne milurĭ dela noi departe.
45\. Șépte milióne milurĭ, ba mai multŭ într'unŭ minutŭ
Póte percurge lumina, precum ne este sciutŭ:
Că lumina dela sóre pân' la noi póte pĕtrunde
Tocmai în șépte minute și în treiḑecĭ de secunde.
Și er ne spunŭ astronomii, că suntŭ fórte multe stele
50\. Care se numescŭ și fixe, și lumina dela ele
Până vine la pămêntŭ, la planeta 'ntunecată,
Timpŭ de șése anĭ recere; ce distanță'nfricoșată
E dela stelele fixe până la bietulŭ pămêntŭ!
Dér într'unŭ momentŭ la ele se duce alŭ nostru gândŭ!
55\. Gândulŭ nu cunósce marginĭ, nu cunósce depărtare;
Și'n Parisŭ ne va conduce la momentŭ, și prin urmare,
Sĕ ne revocămŭ în minte revoluția amară,
Pre care o a produs'o potestatea arbitrară.
S'a convinsŭ deplinŭ atuncea și regele'ncoronatŭ,
60\. Că norocul pentru dênsulŭ nu este întabulatŭ;
Că norocul se'nvêrtesce cu mare celeritate,
Ca róta locomotivei în cursurĭ accelerate.
Trebue dér sĕ cunóscemŭ acestŭ mare adevĕrŭ:
Tóte lucrurile'n lume atêrnă d'unŭ firŭ de pĕrŭ.
65\. Lucrurile care credemŭ, că au solidŭ fundamentŭ,
Se risipescŭ și nimica nu e sigurŭ unŭ momentŭ,
Pe timpulŭ marei revolte, grația'n numita țéră,
După cum a ḑisŭ poetulŭ: și între frațĭ era rară.

(Va urma.)

giatorŭ în dumerire de o reușită pre cum ar fi dorit'o.

Scopulŭ măreţŭ însĕ întru a cărui atingere a fostŭ arangiatŭ acestŭ balŭ, și mai presusŭ de tóte multŭ accentuata dorinţă de-a conveni odată câtŭ de mulţĭ Românĭ inteligenţĭ din acestŭ comitatŭ, de a se mai cunósce mai de aprópe: a paralisatŭ greutăţile și a contribuitŭ multŭ la reușita frumósă și peste așteptare a balului.

Punctŭ la 9 óre sosì președinta reuniunei, onorabila dómnă Ana Petco n. Șandorŭ, carea între sunetele marșului „Mihaiu", variatŭ de însufleţite „sĕ trăiéscă" postându-se după ce i-se presentară mai multe dame din ţinuturile mai depărtate, se începù danţulŭ cu „Hora".

Unŭ numĕrŭ considerabilŭ de dómne și damicele apoi bărbaţĭ cu trecere probată din tóte părţile comitatului avurămŭ onóre a-i vedé la olaltă.

Pe lângă *preponderanţa pitorescului și variului costumŭ naţionalŭ* femeiescŭ, am vĕdutŭ și o mulţime de toalete moderne din cele mai preţióse și frumóse.

Petrecerea a fostŭ de totŭ animată.

Danţulŭ „Romana" a fostŭ de 2 orĭ cu multă precisiune jucatŭ; de multŭ nu am avutŭ ocasiune a vedé „Romana" cu atâta graţiă și tactŭ esecutată.

Cadrilele și „Romana" au jucat-o 36 părechĭ.

Scopulŭ materialŭ al acestui balŭ încă e îmbucurătorŭ, venitulŭ curatŭ se urcă aprópe la 100 fl. In vremurile de adĭ, considerabilă sumă.

Cu revĕrsatulŭ dimineţii se fini acéstă convenire amicabilă și cordială a multorŭ familii române din acestŭ comitatŭ, și cei presenţĭ se despărţiră cu impresiunea, că și noi Românii, noi de noi, putemŭ face multŭ numai sĕ voimŭ.

Unŭ Românŭ deveanŭ.

Din Neoplanta.

In ședinţa representanţei comunale a Neoplantei, ţinută la 9 Februarie, Sêrbulŭ *Jasin Tomity*, care e membru nou alŭ representanţei, interpelà pe primarŭ pentru ce nu se permite clubului liberalŭ sêrbescŭ, ce e în formare, de a'șĭ începe activitatea sa înainte de a se aproba statutele; mai departe pentru ce s'a confiscatŭ o carte sub pretextŭ că prin ea se aţîţă poporaţiunea sêrbéscă.

Primarulŭ rĕspunse, ca toţĭ „patrioţii", că e necesarŭ sĕ se susţină liniștea publică (pe care de altmintrelea nu o turburase nimenea). Ba unŭ membru din comisiune, anume Pressburger, „patriotŭ" făcutŭ, întrebà pe căpitanulŭ poliţiei, că ce disposiţiunĭ a luatŭ în privinţa casului amintitŭ în urmă? După ce rĕspunse interpelatulŭ, vedĭ-bine totŭ ca unŭ „patriotŭ", se ridicà fișpanulŭ și dise că, deși nu e obligatŭ a vorbi, în interesulŭ liniștirei poporaţiunei (de altmintrelea neturburată de nimenĭ) póte spune, că de $6^1/_2$ anĭ nisuinţa sa principală a fostŭ d'a susţinè concordia între diferitele elemente (negreșitŭ în sensŭ „patrioticŭ"), asta o va nisui și în viitorŭ, dér în contra celui ce cutéză a turbura liniștea va folosi cele mai energice mijlóce ce'i stau la disposiţiune. Pentru disposiţiunile luate, fișpanulŭ dise că ia rĕspunderea la loculŭ cuvenitŭ. „Maioritatea patriotică," dice corespondentulŭ lui „Pester Lloyd", „a primitŭ cu aplause declaraţiunea fișpanului."

Se putea altfelŭ? Unŭ lucru totdéuna „uită patrioţii" a'lŭ spune: în ce constau pretinsele aţîţărĭ, contra cărora sĕ iau mĕsurĭ „patriotice"?

Literatură.

Se scrie din Bucurescĭ către „W. Allgem. Ztg.": Incuragiată prin succesulŭ ce 'l'a obţinutŭ opereta *Apăjune* (Der Wassermann), **Regina Elisabeta a României** lucréză de câţĭva anĭ la unŭ *libretto* (o mică operă) în poesiă, pentru care folosesce *legende poporale române.* Acéstă interesantă lucrare e aprópe gata și Regina șĭ-a esprimatŭ în dilele acestea intenţiunea de'a o preda unui compositorŭ de operete vienezŭ. Spre a face o alegere definitivă, Regina a dispusŭ sĕ i se trimetă estrasele de pianŭ din acele operete, ce s'au esecutatŭ în anii din urmă în Viena, și acelŭ măestru, a cărui musică îi va plăcé mai multŭ Carmen Sylvei, va primi *libretto* ca sĕ-lŭ arangeze pe note. Lucrarea se dice că conţine mai alesŭ texte de cântece și romanţe.

A eșitŭ de sub tiparŭ: **Tomulŭ alŭ II-lea din Geografia pentru scólele medii,** lucrată pe basa planului ministerialŭ mai nou, după D. Laky, de d-nii profesorĭ din Brașovŭ: *D. Făgărășanŭ* și *A. Bârseanu.* Preţulŭ unui esemplarŭ broșurat, formatŭ 8 de 98 pag., este 50 cr. Ediţiunea lui H. Zeidner în Brașovŭ. In urma disposiţiunilorŭ mai nouĕ ministeriale, tomulŭ de faţă este întocmitŭ astfelŭ, ca scolarii din Cl. I gimnasială séu reală sĕ pótă afla în elŭ întregŭ materialulŭ prescrisŭ pentru clasa lorŭ, fără sĕ fiă siliţĭ a-șĭ cumpăra dintr'odată unŭ întregŭ tractatŭ de Geografiă. S'a adunatŭ adecă materialulŭ privitorŭ la ţerile europene, afară de regiunea Mărei-Mediterane, ér materialulŭ privitorŭ la celelalte continente s'a lăsatŭ pentru tomulŭ III.

Raportulŭ Societăţii brașovene pentru ajutorarea prisonierilorŭ pe an. 1887. Din acestŭ raportŭ aflămŭ, că în decursulŭ anului espiratŭ au primitŭ din averea societăţii 69 de penitenţiarĭ sĕracĭ bilete de drumŭ de fierŭ pentru călĕtoriă la locuinţele lorŭ situate în comitate mai depărtate, ér 10 inșĭ primiră ajutóre de călĕtoriă. Pentru ca cei liberaţĭ din arestŭ, carĭ n'au adăpostŭ și nicĭ de lucru, sĕ nu turbure siguranţa publică în decursulŭ câtŭ stau fără ocupaţiune, se înfiinţase din partea societăţii unŭ asilŭ pentru dênșii. In acestŭ asilŭ s'au ocrotitŭ în anulŭ trecutŭ 75 persóne pe timp de 82 dile și 88 nopţĭ. Societatea a lucratŭ multŭ pentru corecţionarea morală și instrucţiunea spirituală a penitenţiarilorŭ. S'a propusŭ religiunea de preoţii diferitelorŭ confesiunĭ, s'a dat instrucţiunea primară prin 3 învĕţătorĭ, pentru 3 despărţeminte divisate după naţionalitate. Pentru despărţĕmêntulŭ românŭ a funcţionatŭ ca învĕţătorŭ d-lŭ George Moianŭ. Intrările societăţii în decursulŭ anului au fostŭ de 1351 fl. 25 cr. S'au spesatŭ cu ajutóre 263 fl. 33 cr., cu asilulŭ și încăldirea lui 104 fl. 33 cr., cărţĭ și unelte de învĕţămêntŭ 24 fl. 76 cr., onorarŭ celorŭ 3 învĕţătorĭ 300 fl. etc. Cu totulŭ s'au spesatŭ 848 fl. 40 cr. Averea societăţii constă din 503 fl. 2 cr.

Concertŭ în Clușiu.

Inteliginţa română din Clușiu va da unŭ concertŭ împreunatŭ cu danţŭ, în favorulŭ *„fondului pentru înfiinţarea unei scóle române de fetiţe în Clușiu"*, în 8 Martie st. n. 1888 în sala Redutei urbane. Inceputulŭ la 7 óre séra.

Biuroulŭ comitetului arangiatorŭ e compusŭ din: Președintele: Iuliu *Coroianŭ,* advocatŭ. Cassariulŭ: Tuliu *Roșiescu.* Controlorulŭ: Basiliu *Podóbă.*

Preţulŭ întrărei: 2 fl. de persónă; 3 fl. de familia din 2 membri, ér pentru ceilalţĭ de fiecare 1 fl.; unŭ biletŭ de ferestră seria I. 2 fl. 50 cr.; seria II. 1 fl. 50 cr.; de galeriă 1 fl.

Bilete se potŭ procura, pe lângă arătarea acestui invitatorŭ, în 7 și 8 Martie — în localitatea casinei române din Clușiu (strada „bel-szén" nr. 6.) — dela 10—12 și dela 2—4 óre, și în séra concertului la cassă.

La începutulŭ pausei celei marĭ 12 tinerĭ — în costumŭ naţionalŭ — vorŭ presenta jocurile istorice: „Călușierulŭ", „Românulŭ" și „Bătuta".

Ofertele marinimóse, precum și suprasolvirile, se vorŭ chita cu mulţămită pe cale diaristică.

NB. Damele suntŭ rugate a preferi costumulŭ naţionalŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Berlinŭ, 16 Februarie. La prândulŭ parlamentarŭ de erĭ, cancelarulŭ imperiului îșĭ esprimà speranţa, că se va susţiné pacea.

San-Remo, 16 Februarie. Starea prinţului de corónă erĭ: Somnulŭ întreruptŭ uneorĭ prin durerĭ de capŭ. S'a sculatŭ la amédŭ și a mâncatŭ bine. Dr. Makenzie nu plécă.

Kowno, 16 Februarie. E în perspectivă construirea mai departe a altorŭ casarme. Garnisóna s'a sporitŭ acum în urmă cu douĕ baterii de câmpŭ.

Berlinŭ, 16 Februarie. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung" vorbesce despre *situaţiune ca fiindŭ continuu seriósă și câtŭ se póte de penibilă,* încâtŭ nu are nicĭ unŭ punctŭ de radimŭ, nicĭ o mĕsură, că unde încetéză mlăștina conjecturilorŭ și unde începe pămêntulŭ tare alŭ faptelorŭ.

Logodnă.

In 11 Faurŭ a. c. st. n. d-lŭ *Iónŭ Popŭ Reteganulŭ*, învĕţătorŭ conf. românŭ în *Rodna veche*, s'a logoditŭ cu D-șóra *Luisa*, fiica d-lui *Nicolau Beșianŭ*, protonotarŭ în retrage.

Le dorimŭ viaţă îndestulită tinerei părechĭ!

*

D-lŭ *Romulŭ Raca*, teologŭ absolutŭ alŭ Diecesei Lugoșului, s'a logoditŭ cu domnișóra *Asinefta Siuiaga*, fiica d-lui Iosifŭ Siuiaga, preotŭ gr. or. în Lăpușnicŭ, lângă M. Ilia.

Sĕ fiă în césŭ cu norocŭ!

Balŭ în Bucurescĭ.

Societatea generală de ajutorŭ reciprocŭ a lucrătorilorŭ tipografĭ din România va da unŭ mare balŭ în profitulŭ fondului societăţii, alŭ cărei scopŭ este:

a) A înlesnì membrilorŭ căutarea în casurĭ de bólă;

b) A veni în ajutorulŭ societarilorŭ când vorŭ fi în adevĕrată lipsă de lucru;

c) A înmormênta pe oricare societarŭ cu ceremonialulŭ cuviinciosŭ, precum și femeile lorŭ;

d) A le asigura bĕtrâneţele prin pensiunĭ viagere, când puterile nu'i vorŭ mai servi și în casŭ de infirmitate;

e) A cumpăra unŭ locŭ în capitală, pe care se va clădi o casă de retragere, unde lucrătorii ajunșĭ în bĕtrâneţe și fără mijlóce de esistenţă vorŭ găsi unŭ asilŭ;

f) A ajuta pe vĕduvele și orfanii membrilorŭ societarĭ și

g) A ajuta pe călĕtorii tipografĭ.

Balulŭ se va da în sala Băilorŭ Eforiei, în séra de Sâmbătă, 6 Februarie 1888, sub patronagiulŭ Dómnei I. V. Socecŭ.

Cu tóte că societatea s'a organisatŭ într'unŭ modŭ regulatŭ de funcţionare, adunândŭ și unŭ micŭ capitalŭ, totușĭ necesităţile reclamate de diferitele cererĭ de ajutóre suntŭ atâtŭ de numĕróse, încâtŭ ea n'ar puté corĕspunde pe deplinŭ menirei ei și greutăţile totŭ crescênde, de sigurŭ, că nu s'arŭ puté, întêmpina fără a ataca fondulŭ socialŭ.

Tocmai pentru a alimenta acestŭ fondŭ de ajutorare, comitetulŭ dă acestŭ balŭ, a cărui reușită depinde în mare parte de puterniculŭ sprijinŭ alŭ publicului.

Societatea primesce cu recunoscinţă orice ofrande i s'ar face, și numele binefăcĕtorilorŭ va fi înscrisŭ în cartea de aurŭ, potrivitŭ spiritului statutelorŭ.

Președinte alŭ societăţii este d-lŭ *Iónŭ Weiss* tipografŭ, ér secretarŭ d-lŭ *M. Ionescu.*

DIVERSE.

Rĕsplată. Despre împĕratulŭ romanŭ Gallienus, care a muritŭ la 268 după Christosŭ lovitŭ de o săgétă, se povestescŭ următórele: Soţia sa i se plânse contra unui giuvaergiu, că i s'ar fi vêndutŭ bijuterii false pentru o sumă mare, și cerù ca sĕ-lŭ pedepséscă. Gallienus, care nu era deplinŭ convinsŭ despre înșelăciune, ordonà ca giuvaergiulŭ sĕ fiă arestatŭ și într'o di sĕ fiă sfâșiatŭ în publicŭ de unŭ leu. La acéstă execuţiă teribilă se adunà o mare mulţime de poporŭ. Publiculŭ aștepta în tăcere și privea la nenorocitulŭ condamnatŭ, care tremura în mijloculŭ coliviei. Etă că se deschise, cu unŭ sgomotŭ înfiorătorŭ, ușa de fierŭ dela cușca fiarelorŭ sĕlbatice. Ochii tuturorŭ erau aţintiţĭ intr'acolo — giuvaergiulŭ cădù în genunchĭ, jumĕtate leșinatŭ. Atuncĭ totŭ spaţiulŭ se umplù deodată de rîsete și chiote vesele: unŭ curcanŭ mare năvălì în coliviă și prin glasu'i stridentŭ rĕspunse la rîsetele publicului. Unŭ heroldŭ publicŭ se urcà pe unŭ locŭ înaltŭ, cerù tăcere și dise: „Elŭ a înșelatŭ și a fostŭ înșelatŭ; acéstă gróză de mórte i-a fostŭ o pedépsă de graţiă!"

Pușcă vechiă. Din Piacenza se scrie: In casa cetăţeanului de aicĭ Trenti s'a întêmplatŭ o nenorocire. Familia Trenti păstra de mulţĭ anĭ o pușcă veche, adusă de unŭ străbunŭ din bătălia dela Trebbia la 1799. Acéstă pușcă ce sta atêrnată între alte arme în cămară, a fostŭ scósă de acolo, pentru-că se găsise unŭ cumpărătorŭ. Elŭ examinà arma, de-odată pușca se descărcà și în acelașŭ momentŭ se audì unŭ ţipetŭ sfâșietorŭ. Pușca a statŭ încărcată 89 de anĭ. Încărcătura a lovitŭ de mórte pe unŭ copilŭ din casă.

Temperanţii în Marea-Britaniă. Esistă în Englitera și America de nordŭ o societate, numită a temperanţilorŭ, care constă din membri, carĭ șĭ-au propusŭ sĕ se abţină dela tóte beuturile alcoolice și sĕ combată viţiulŭ fórte lăţitŭ alŭ beţiei. Cu ocasiunea jubileului reginei Victoria, acéstă societate a făcutŭ reginei unŭ darŭ fórte curiosŭ. Acestŭ presentŭ consta din o petiţiune subscrisă de mai multŭ de unŭ milionŭ de femei și fete în vêrstă de peste 10 anĭ. Acéstă petiţiune are o greutate de 6 măjĭ și o lungime de 7 mile englezeșcĭ și în ea sĕ cere ca tóte cârciumele și restaurantele sĕ fie închise Dumineca. Dintre cetăţĭ ocupă loculŭ primŭ Liverpool. Se găsescŭ subscrise femeile și fetele multorŭ cârciumarĭ și hotelierĭ. In unŭ micŭ orașŭ, care are 42 de cârciume, au subscrisŭ 38 de femei de cârciumarĭ. Au subscrisŭ și multe neveste de proprietarĭ de berării. Tóte confesiunile și sectele și tóte păturile societăţii suntŭ representate în acéstă petiţiune.

NECROLOGU.

Aurelia Maiorŭ născută *Popŭ,* în numele sĕu și alŭ fiilorŭ sĕi *Lucreţia* căsătorită *Viciu, Vasilie,* studentŭ, *Carolina, Emiliu, Georgiu, Maria,* în numele ginerelui sĕu *A. Viciu,* profesorŭ gimnasialŭ, în numele părinţilorŭ sĕi *Basiliu Popŭ,* preotŭ gr.-cat. în Budiulŭ de Câmpiă, a soţiei sale *Carolina,* și a tuturorŭ consângenilorŭ și cunoscuţilorŭ sĕi, anunţă cu inima durerósă, cumcă neuitatulŭ soţŭ, tată și socru

Basiliu Maiorŭ,
v.-protopopŭ gr.-cat. alŭ Pogăcelei.

după unŭ morbŭ îndelungatŭ s'a mutatŭ la cele eterne în 14 Februarie a. c. la 8 óre diminéţa, în etate de 54 anĭ, și alŭ 26-lea anŭ alŭ fericitei sale căsătorii.

Rĕmășiţele pămêntescĭ se vorŭ aședa în cimiterulŭ gr.-cat. din locŭ spre repausulŭ eternŭ în 16 Februariu st. n. a. c. la 2 óre după amédŭ.

Chimitelniculŭ de Câmpiă, 15 Febr. 1888.

Fiă-i ţĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!!!

Cursulŭ pieţei Brașovŭ

din 16 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vênd.	8.50
Argintŭ românescŭ	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ	„	107.—	„	108.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Februarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.50
Renta de hârtiă 5%	83.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	94.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	109.50
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.—
Bonurĭ rurale Transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	119.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.75
Renta de hârtiă austriacă	77.90
Renta de argintŭ austriacŭ	79.20
Renta de aurŭ austriacŭ	108.65
Losurĭ din 1860	133.75
Acţiunile băncei austro-ungare	864.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur.	271.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	269.20
Galbinĭ împărătescĭ	5.98—
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germane	62.15
Londra 10 Livres sterlinge	126.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nr. 564 ex 1887.

PUBLICAȚIUNE.

În urma procesului vincularŭ intentatŭ la acestŭ forŭ de Nastasia Crișianu ca A. contra bărbatului sĕu Bruchentariu Vasilica ca I., prin acésta este legitime citatŭ a se presenta în persónă înaintea acestui forŭ matrimonialŭ în terminŭ de unŭ anŭ și o ḑi, spre a lua parte la pertractările vincularĭ cu soția sa, căcĭ la din contră procesulŭ se va pertracta și decide și în absența dênsului.

Dela presidiulŭ tribunalului matrim. gr. cat. de 1-a instanță a tractului Dergei.

Dergea, la 28 Noemvre 1887.

Ioanŭ Hațieganŭ,
V.-protop. trac. și preside alŭ for. matr.

181a.3—2

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei,“ precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“